

Potlačeni — pa ne premagani.

Dopolnilna volitev za državni zbor za dobo enega leta je končana. Volilni boj je bil strahovit, žal, da to pot še brez uspeha. Oddanih je bilo 4424 veljavnih glasov, od kojih jih je naš kandidat g. Grafenauer dobil 2169, kandidat združenih naših nasprotnikov Seifritz pa 2253. Izvoljen je tedaj Seifritz z malenkostno večino — 84 glasov!

Potlačili so nas še to pot — toda premagali nas niso. Ni se nam treba sramovati tega izida. Časten je za nas in našega vrlega, nad vse požrtvovalnega kandidata. Marsikateri vneti rodoljub bo stisnil pest, marsikateremu bo porosila solza bridke prevare oko, ko bo izvedel, da je bil zastoj ves orjaški napor, ki smo ga to pot zastavili za sveto našo narodno stvar. Toda obupati nikar! **Glavo pokonci**, rojaki! in sadovi vztrajnega, neumornega in neustrašenega dela ne bodo izostali. Nobeno drevo ne pade na en sam mah. Preskusili smo sedaj prvič v borbi za državni zbor svoje moči po novem volilnem redu, in prav malo, malo je manjkalo, da nismo zmagali že pri tej prvi preskušnji. Ako nam tiste občine, ki so pri tej volitvi postavile tako veličastno ponosno število zavednih slovenskih volilcev, ostanejo zveste, ni nobenega dvoma, da je bil Seifritz izvoljen prvokrat, pa tudi zadnjokrat.

Sicer pa se svoje zmage naši nasprotniki ne morejo nič prav veseliti, ker so mnogo več pričakovali. Ko se je izvedel izid volitve po Celovcu, bilo je v nemških krogih splošno presenečenje. Pričakovali so, da Seifritz zmaga z velikansko večino; neki nacijski kolovodja se je bil še pred nekaj dnevi izrazil, da zmagajo Nemci in nemškutarji z dvetretjinsko večino; znani nemško-nacijski bog koroški pa se je norčeval iz slovenskih občin spodnje Koroške rekoč: „Unsere Hoffnung bilden die windischen Gemeinden Unterkärntens!“ Pa glej, čuda! Te „windisch“ občine, na kojih malomarnost so naši sovražniki tako zidali, stale so trdne in nemajne sredi najstrastnejšega volilnega boja in so z ogromnimi večinami volile našega narodnega kandidata. Slava jim! Naj bi bilo drugim za zgled v bodoče!

Pa tudi še iz drugega vzroka se naši nasprotniki svoje zmage ne morejo veseliti, ker dobro vedo, kakih sredstev so se posluževali. O tem bomo že še govorili in govorila bodo tudi še sodišča, ki

bodo imela soditi, če je nemškutarju dovoljeno glavo kar naravnost za denar kupovati!

Govorili bomo dalje tudi o tistih občinah, ki so nam — ker naši niso dosti pazili — cele vrste naših zanesljivih volilcev iz volilnih imenikov ertali, in govorili bomo o nasilnostih, ki so jih nasprotniki uganjali med volitvijo v nekaterih krajih.

Za danes prosimo svoje zaupnike, da nam **nemudoma** sporoče natančne podatke o vseh nezakonitostih, ki so se v posameznih krajih dogodile tekom te volitve, **ker se bo zoper volitev vložil protest**. Protest se mora vložiti v 8 dneh po končani volitvi; naj torej nihče, ki o kakih nepravilnostih ve, ne odlašaja, jih takoj sporočiti kat. političnemu in gospodarskemu društvu za Slovence v Celovcu.

Naše geslo za bodoče pa bodi:

Seifritz je enkrat zmagal, pa nikoli več ne sme!

Narodna šola

v Št. Jakobu v Rožu na Koroškem.

Dokazovati potrebo narodnih šol za Koroško sploh se mi zdi isto, kakor nositi vodo v morje. Kdor ve, da na cellem slovenskem Koroškem stele dve ljudski šoli (ena enorazrednica in ena trirazrednica) s slovenskim učnim jezikom, vse druge ljudske šole pa so takoimenovane utrakvistične, v resnici pa zavsem nemške šole, mi mora pritrditi. Izkušnja, dolgoletna izkušnja namreč uči, da uspehi utrakvističnih šol so tako klavrnji, da morajo celo najzagrizenejši pristaši utrakvističnih šol priznati: nemški brati in pisati in nekaj za silo govoriti se otroci na utrakvističnih šolah že privadijo, razumejo pa prav malo kaj ali pa ničesar. In vendar je potrebno, da se otroci v ljudski šoli ne naučijo le nemški brati, pisati in za silo govoriti, ampak še veliko drugih, mnogo bolj važnih in za življenje bolj potrebnih reči — česar se pa šolarji morejo naučiti edino le v narodni šoli, to je: v taki šoli, ki zna in za pouk mladine tudi rabi narodni jezik, materni jezik šolarjev.

Ali je pa narodna šola potrebna tudi v Št. Jakobu v Rožu, v istem Št. Jakobu, ki slovi daleč naokrog kot najbolj zavedna slovenska občina

na Koroškem — to je vprašanje, o katerem so ne le izven Koroške, ampak tudi na Koroškem različna mnenja. Bil sem namenjen, na to vprašanje odgovoriti šele začetkom prihodnjega leta. Ker pa se je glede bodoče šentjakobske narodne šole zgodilo nekaj, čez kar za sedaj naredim še črto, pa prav debelo črto, ki naj zakrije vse gorje in zlo istega čina — si štejem v dolžnost dokazati predvsem onim blagim dobrotnikom, ki so naši šoli že naklonili svojo podporo in jo bodo, tako upam, tudi še v bodoče podpirali, da narodna šola v Št. Jakobu v Rožu je

1. **neobhodno potrebna za Št. Jakob in okolico,**

2. **bo v gospodarskem in v narodnem oziru veliko koristila vsem koroškimi Slovence in s tem neposredno tudi celemu narodu slovenskemu.**

Eden izmed prvih rodoljubov, katerega sem naprosil podpore za našo narodno šolo, me je odslovil z besedami: „Bom že dal, ko me boste prepričali, da je šola res potrebna; za sedaj pa menim, da ravno Št. Jakob najmanj potrebuje narodne šole, povsod drugod na Koroškem bi bila bolj potrebna.“

Že prej sem omenil, da narodna šola bi morala biti prav povsod, ker le one so prave, res dobre in koristne šole. Iz tega pa, da so narodne šole povsod potrebne, in tudi iz tega, da bi morebiti drugod bile še bolj potrebne, kakor v Št. Jakobu, nikakor ne sledi, da je narodna šola za Št. Jakob nepotrebna. Gospodje, ako spoznate, da i drugi kraji na Koroškem potrebujejo narodnih šol: na noge vendar in na delo! Ali menite, da vam bode družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani kar na zlatem krožniku prinesla že zgotovljeno narodno šolo in vam jo bode postavila, kamor boste milostno dovolili? Dovolj dolgo časa je že minulo, odkar deluje narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu, in kdor je hotel in ima oči in srce, se je pač lahko prepričal, da njeno delovanje je vsestransko izvrstno. Zakaj se tedaj tam, kjer ste čutili potrebo take šole, niste davno že ganili in se niste potrudili, da bi jo dobili? Sedaj na enkrat, ko se je za Št. Jakob pokazala neobhodna potreba narodne šole, sedaj šele vidite isto potrebo tudi drugod!

Naj mi teh vrstic nihče ne razlaga tako, kakor bi bil sebičen in drugim nevoščljiv za na-

Podlistek.

Kako so jazbeca lovili.

(Piše Mica Šušnik.)

„Kar kosmatega bomo pojedle, če ga prinesete!“ Tako so govorile ženske skoz celo poletje o jazbecu, katerega so moški že o binkošti začeli loviti, ko so okopavali turšico.

„Boste že videli, kako se vam bodo sline cedile, ko vas vse skupaj ne bomo povabili k dobri pečenki, ker ste zdaj tako puste!“

Prišla je jesen. Turšica dozoreva in polna luna razsvetljuje noči tako, da bi celo noč „šivati mogel“. Bilo je v terek zvečer.

„Nocoj ali pa nikoli!“ so dejali moški pri večerji. „Saj je bil sinoči v Rujavcu v naši turšici, prišel bo gotovo tudi danes.“

„Joza, le hitro jej, saj imaš še vse zobe in potem hiti poslušat v Rujavec. A tiho stopaj, bos, ne v coklah, zastopiš?“ zapove gospodar sinu.

Fantu se zasveti oko; hitro položi žlico na mizo in gre. Drugi so zvečerjali, molili še „Očenaš“ več za dobro srečo, zapodili ženske, ki so se smejale in norčevale, v kuhinjo in se začeli pripravljati. Gospodar vzame svojo dvocevko in zapoveduje drugim.

„Vi, deda“, tako so imenovali starega očeta, „kaj gledate? Kje so klešče, gotovo zlomljene?“

Osemdesetletni stavec pokaže s svojim krivim prstom na orodje, katero je slonelo v kotu. „Kaj godrnjaš? Moje klešče, katere mi je podaril rajni

Miklavc in s katerimi sem že l. 1847. ujel prvega jazbeca, so še kakor nove. Misliš, da nimam v časti daru rajnega prijatelja?“ Vzel je velike klešče v svoje od skrnine pohabljene roke in ponosno pokazal, kako dobro še hodijo.

Medtem so tudi drugi prinesli vsak svoje orodje. Mali stari Jurček, ki je bil za krmača, je nekako plaho ogledoval svojo „flinto“, staro puško, katera je povzročila nekaj, v lepem starem času, ko je Jurček še na Obirskem pri rudarjih delal, marsikateremu nedolžnemu zajcu prezgodno smrt. Zaj pa, ko Jurček na skednju spi in pazi, da bi kdo ne ukradel namlačeno žito, počiva ljubljena „flinta“ zraven njega. Seve, tega ne ve nikdo, razun starejše domače hčere, katera je nekaj iskala jajca in naletela na skrito puško.

Drugi hlapec, veliki Tina, ogleduje grozni kol. „S to palico ga bom pa jaz, saj ga bom gotovo dohitel!“ pravi po svoji počasni navadi.

Tevža, muhasti pastir, je izvlekel izza stare omare na svinjaku zarjavelo sabljo, katera je služila nekaj, ko so bili še „ravbarji“, na sv. večer čuvaju. „Priden“, ga pohvali gospodar, „ti si skrben fant in . . .“

„Dva sta v Rujavcu!“ zavpije Joza pri durih.

„Kako dva? Kje?“ zakličejo drugi enoglasno.

„Povej, da se vemo postaviti!“ Obstopili so fanta tako tesno, da se mali, 12letni možak razjezi.

„Saj bom povedal, a le tedaj, če mi pustite toliko prostora, kolikor jaz hočem! Pustite me!“ zakriči nad hlapcem, ki ga je prijel za rokav. Ker so poznali trmoglavost brihtnega dečka, izpolnili so takoj njegovo željo.

„V jami pri »Hribrah« je eden, drugi pa bolj na oni strani.“

„Veš za gotovo?“ vpraša Jurček.

„Če ne verjamete, pa sami poglejte! Kje je moja »pištova«? Sem jo daj, Mica, in ne reži se, neumnica!“ se razhudi nad deklico, katera se je prikradla v izbo.

„Rajši poglej, kje je Sultan, gotovo ni še dobil jesti!“ pristavi gospodar, ko se deklica nagajivo nasmeji in odide.

„Ti stopiš pri Hribrah k plotu“, pravijo „deda“ gospodarju, „Jurček na rob onkraj njive, Tina in Tevža pa vzameta psa in vsak na enem voglu turšice začneta goniti. Ti, Joza, pa ostani blizu mene, da boš prišel pomagat, če te bom klical. Jaz pa bom stopil s kleščami kraj gozda, tja, kjer je luknja skoz plot.“

„Gremo, gremo! Kje je sultan? Mica, pusti psa iz kuhinje!“

„Pojdite v božjem imenu! Nas že ušesa bolijo od vašega ropota. Če pridete s takim hrupom v Rujavec, bodo še jazbeci oglušili, če jih je tam kaj.“

„Molči!“ jo zavrne gospodar in vsi odidejo molče. Vsak pa si je bil v svesti, da ga bo on dobil. Bila je res krasna noč, v čarobni mesečni svetlobi je ležala njiva s turšico v ozki planjavi med dvema hriboma.

„Pst, le pazite“, pravi gospodar, „slišite, kako poka? Dva sta najmanj, če jih ni več. Pa pridui bodite!“ Vsak je šel, kamor mu je bilo ukazano.

Kmalu se začne grozni hrup in tulenje psa, kateri je naletel na jazbeca. Tina in Tevža jameta vpiti in psa hujskati, Tina zleti proti bojišču, se

obe, bens enk travc!" Korajzni Nemec si je pa premislil in je tiho in vdano čepel na „glavopobilu“ in se peljal z nami. Šele pri Špitalu na gorjem Koroškem me potrka Barigelje rahlo na ramo, češ, naj voz ustavam. Hitro sem obstal — bilo je še kake četrt ure pred trgom — in kremžavo srditega obraza je zlezel Nemec iz avtomobila: „Prekleti potepi!“ (znal je na enkrat tudi dobro slovenski v svoji jezi.) „sedaj bom še „Wahlbesprechung“ zamudil v Celovcu in še volitev samo po vrhu. Zlodej Vas vzemi z „glavopobilom“ vred!“ „Šon reht,“ mu odgovori naš dohtar Barigelje lepo po nemško; „niks fir ungut! Hob laj cagn bolu, wo der rihtige Ploc für Se war, wo Se Obgeordneter sein soltn! Do in Špitol, do sajn lavter Tajče! Jec ober fitenkgot, her!“ Tako pravi Barigelje; Nemec jo pa jezno odkuri proti kolodvoru: bil je res naš nemško-nacionalni kandidat v velikovškem okraju. Meni je pa Barigelje namignil, da naj tudi izstopim in hitim na kolodvor, da ne zamudim vlaka. Hitro naj se peljem z železnico domov na Dholico in da naj tam volim Grafenauerja.

Mlad in hitrih nog sem še, komaj sem dospel do vlaka. Naš nemško-nacionalni debelušasti kandidat pa ni mogel priti tako urno naprej, zamudil je lukamatijo in ž njim vred upajmo tudi celovško „bolpešprehungo“ in svojo lastno volitev. Predno to tiskate, sem še oddal svoj glas za našega vrlega Grafenauerja. Bog ga živi! O dr. Barigelju in Tinetu še nič nisem slišal, upam pa, da sta se vozeč „gluh za tistim te dolgim velikovškim nosom naprej“, srečno dospela okoli sveta spet nazaj v Spodnji Dravograd in da sta tam krepko agitirala za našega Grafenauerja in možato za njega oddala svoj glas. S srčnim pozdravom ostanem na vse čase Vaš *Slovenski Jožek.*

O kavi. Ponovljena podražitev kave, o kateri je razpravljala tudi časopisje, je bila povod, da so se naše gospodinje precej bale podražitve vsakdanje kavine pijače. Prej bi bila ta bojazen upravičena, toda odkar je uvedena Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, nima nobenega vzroka več. Po posebnem načinu, kakor se izdeluje Kathreinerjeva sladna kava, ima ta tolikanj izražen okus zrnate kave, da se utegne obilo rabiti kot primes in da je tako moči, kakor se komu ljubi, uravnati vsakdanji izdatek za zajutr in južino. Zrnata kava, ki draži živce, pa se tudi lahko pogreša docela, zakaj zdrava Kathreinerjeva kava, vkubana nekoliko močnejše, tekne izborna sama zase. Zlasti gospodinje, ki jim je do zdravstvene blaginje svoje družine, rajše pripravljajo Kathreinerjevo Kneippovo kavo čisto. Seveda je treba pri nakupovanju največje pozornosti, ker je edino Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi dana tako važna prednost, da ima okus zrnate kave. Vedno zopet poizkušajo občinstvo rabiti z vsakovrstnimi ničvrednimi „dodatki“ za manj vredne posnemke, pa tudi kar oprazen ječmen celo ob isti ceni priporočati za kavino primes. Seveda potem okus ne ugaja in s tem se gospodinja zapelje, da dobi predsodek tudi zoper dobro sladno kavo. Zategadelj se v svoj prid ne bojte malega truda, da pri nakupovanju izrečno poudarjate ime Kathreiner in natančno ogledate vsak zavoj, ali je tudi res na njem varnostna znamka „župnik Kneipp“ in ime „Kathreiner“.

Ogrske homatije.

Na Ogrskem že par let sem vre. Odkar so pod Kluenovim in Tiszovim ministrstvom pri volitvah popolnoma zmagnali radikalni Košutovci, ni več pokoja. Oni zahtevajo vedno več predpravil za Ogre. Niso zadovoljni, da mi za skupne zadeve plačujemo na leto 64%, Ogrji pa samo 36%, oni hočejo v skupnih stvareh tudi imeti prvo besedo. Zahtevajo za ogrske polke madjarske častnike in madjarsko poveljevanje. Temu so se pa na Dunaju vendarle začeli ustavljati. Za uboge tlačene narode na Ogrskem se nikdo ne pobriga, kadar pa gre za nemško poveljevanje — za Nemce, tedaj se pa ve Dunaj na noge postaviti. Sedaj so pa dolgomoštaccarji Madjari začeli biti vedno porednejši in so čisto javno agitirali za to, da bi se Ogrska odrgala od Avstrije. Ko so na Dunaju čutili, za kaj se gre, dali so feldcajgmajstru Fejervariju, ki je sedaj ministrski predsednik na Ogrskem, proste roke in ta je s svojim ministrom notranjih zadev Krištofjem začel premišljevat, kako bi vpeljal splošno, tajno in direktno volilno pravico, s katero bi vrzel vladajočo židovsko-revolucionarno stranko s prestola. Imel je že vse pripravljeno, že je mislil sklicati državni zbor in ga razpustiti ter razpisati nove volitve na podlagi splošne volilne pravice — tu se vzdigneta proti njemu ministri zunanjih zadev Goluchovski in avstrijski ministrski predsednik Gautsch. Zbala sta se čez noč, da bi na Avstrijskem, ko pridejo na Ogrskem narodi do moči, ne zahtevale tudi narodnosti svojih pravic in — kako bi tudi kak avstrijski minister smel enkrat nasproti narodom pravično in pametno

vladati?! Kaj pa bi potem siromaki Nemci rekli!? Tako se je moral Fejervari umakniti. Sedaj je pa zadrega ta: kdo hoče stopiti na njegovo mesto? Cesar je poklical k sebi vodje ogrske opozicije Košuta in druge predse in je je prav nemilostno oštel; teh tedaj nobeden ne more prevzeti vlade, drugi se pa tudi ne najde nikdo. Tako vlada še vedno Fejervari naprej. V Budimpešti pa prireajo socijalni demokratje velike demonstracije za splošno volilno pravico, dijaki Košuti-janci se bijejo s sodijaki, ki so socijaldemokratskega mišljenja; po deželi se pa prirejajo štrajki in slavijo junaki, ki so bili l. 1848. in 1849. usmrčeni radi ogrske revolucije. Kakšen bode konec teh homatij, nikdo ne ve. Misliti se pač more, da bode končno ali padel Fejervari, ali pa naš Gautsch in s tem vred Goluchovski in toliko tudi lahko rečemo, da so v vsakem takem prepriu doslej še vedno zmagnali ne Avstriji ampak — Ogrji.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Nekatere telice se ne pojajo, če tudi so dovolj stare; pa tudi nekatere krave, katere so že skotile, se nočejo goniti. Vzroki pomanjkljive pojatnosti so različni. Včasih so spolovila in rodila napačna, nezadostno razvita, ali celo bolna. Dalje prištevamo sem mršavost in telesno slabost, katera izvira iz boleznih, ali prepriče in preslabe klaje. Tudi izredno debele krave se slabo in neredno gonijo; isto velja tudi za slučaj, če se niso samice po otelitvi očistile do dobrega. Pri telicah izgine pojatnost navadno za zmirom, če se niso do dovršenega tretjega leta pripustile.

Krave in telice k pojanzu siliti, ni ravno lahka stvar. Pri nezadostno razvitih, ali pri bolnih spolovilih je pomoč deloma nemogoča, a deloma more pomagati le izkušen živinozdravnik. Kar se tiče premršavih in preslabotnih samic, je pomaganje navadno uspešno; dajte jim dalje časa boljše krme, posebno žita, pa bodo prišle počasi k moči. Nasproti temu dajate pretolstim samicam manj tečne in bolj vodene klaje, razun tega jih puščajte na pašo ali v ograde, da mnogo hodijo. Dalje skrbite za to, da se krave po skotitvi popolnoma očistijo, ker le v tem slučaju se potem redno gonijo. Razun tega privežite kravo, odnosno telico, ki se noče pojati, zraven take krave, ki se ravno goni, ali pa zraven bika. Ako vse to ne bi pomagalo, dajte ji lanenega semena, ali praženega ter osoljenega ovsa; to morate več dni zaporedoma ponavljati. Tudi dobro, črno vino večkrat pomaga. Če z vsem tem ne bi mogli obuditi pojatnosti, potem se obrnite na živinozdravnika, da predpiše prašek ali izvleček španskih muh. Sploh pa ne kaže si dolgo s tem glave beliti, ampak je najbolje, da se taka samica poredi in proda mesarju.

Jutranji čas je za pripust najprikadnejši. Seveda s tem ne trdim, da se ne bi mogla krava pripustiti vsako dnevno uro. Po končanem pripustu peljite kravo počasi proti domu, bika pa nekoliko časa prepeljajte in potem ga postavite na določeno mesto. Marsikateri posestnik napoji bika precej po skoku in ga postavi nemudoma v hlev, kateri je mogoče celo premrzl. Tako ravnanje je napačno, ker se razdraženi in segreti junec lahko prehladi in oboli. Drugi nevedni živinorejci tolčejo in gnetejo po skoku kravo po hrbtu, polivajo jo z mrzlo vodo, podijo jo okoli, češ, da lažje sprejme. Take in enake primodarije utegnejo več škodovati nego koristiti, a oploditve nikoli ne pospešujejo, zatorej proč z njimi. Nekatere krave so tako razdražene, da vržejo po plemenitvi seme od sebe; take samice je treba pred skokom precej daleč voditi, da se malo utrudijo, ker se potem običajno ubrejijo.

Krava nosi 9 mesecev, 40 tednov, ali natančneje 285 dni. Prvič breje telice (prvesnice) nosijo 1—2 dni dalje od starejših krav; tudi teleta moškega spola se skote 1—3 dni kasneje, kakor ona ženskega. Navadno morete misliti, da se je krava ubrejila, če se po pripustu več ne poja, če postane mirnejša in bolj ješča.

Zdaj pa naj odgovorim na vprašanje: Kako je negovati in krmiti breje kravo?

1. V prvi polovici brejosti ni treba za plemensko kravo posebnega krmiljenja in posebne stregbe; z njimi postopajte ravno tako, kakor z molznimi kravami. Dajate ji dobre, zdrave in tečne klaje, na pr. dobro seno, travo, svežo deteljo (po malem), korenstvo, otrobe, žitni zdrob itd.

2. V drugi polovici brejosti morate pokladati samice že nekoliko več krmiva, da dobivata starka in sad toliko hrane, kolikor je potrebujeta. Izredno tečno krmiljenje pa ne bi bilo na mestu, ker

preveč debele krave navadno težko kote, in ker so njih teleta običajno majhna in slabotna. Sploh pa se pri nas le redkokdaj pretečno krmijo, nasprotno pa večkrat preslabo. Preslabo krmiljenje brejih krav je bolj škodljivo, kakor pretečno; vedno je bolje nekoliko obilneje, nego premalo krmiti.

3. Krmiti morate vedno vsak dan ob enem instem času.

4. Klaje ne smete hitro menjavati, t. j. naenkrat preiti od ene krme na drugo, različno. Izprememba se mora prav počasi izvršiti na ta način, da se dan za dnevom stara klaja odteguje, a nova povečuje. Vsa izprememba naj se izvrši v 2—3 tednih. Osebito morate na to paziti spomladi in jeseni, ko začnete pokladati namesto suhega sveže krmivo, odnosno sveže mesto suhega.

5. 7—10 dni pred storitvijo in okoli 7 dni po skotitvi morate pritrigati kravam nekoliko krme, ker potem ne zbole tako često na telečji vročnici, kakor takrat, če se ob tem času preobilno krmijo. Ako vidite, da je zadnje dni pred otelitvijo blato preveč trdo, dajte kravi večkrat po eno prgišče Glauberjeve soli, ali vsaj repe.

6. Napačno je dajati kravi po storitvi vseh mogočih priboljškov, češ, da bi dajala več mleka, in da bi prišla prej k moči. Če dajate preveč teh stvari, tedaj s tem lahko več škodujete, nego koristite. Ne dajate torej kravi preveč močnatoga napoja, kruha, mleka, različnih juh, žganja, vina, masla itd.; če vam žilica drugače ne pusti, da morate kravi kaj dati, potem ji dajte le kaj malega, na pr. malo mlečnega močnatoga napoja.

7. Za pijačo ugaja breji kravi čista, toda ne premrzla voda; v vodo lahko primešate nekoliko otrobov, ker oni mehčajo blato.

8. Breja krava mora imeti v hlevu čim več mira in pokoja. Zraven bika ne sme biti privezana, da je isti ne vznemirja.

9. Prostor za brejo kravo ne sme biti prekratak, niti preozek, niti preveč nagnjen, odnosno pregladek. Nastelja za njo bodi suha in topla. Nikoli ji ne nastiljajte z mrzlim listjem, odnosno z mrzlim žaganjem.

10. Brejo kravo morate vsak dan po koži očistiti, toda suvati in tolči je ne smete.

11. Počasna hoja breji samici nikoli ne škodi, temveč mnogo koristi. Kolikor bolj se noseča žival giblje, in sicer prav do storitve, toliko lažje skoti in toliko manjkrat zboli po porodu. Za hojo so prav dobri pašniki; na paši pa je na to paziti, da breje krave druge živali ne pode, ne sujejo in ne bo-dejo. Pred pašo položite v jasli nekoliko suhe krme. V prvi polovici brejosti smete nosečo kravo slobodno vprezati za lažja dela, samo jo morate varovati posilnega poškodovanja. Največ težkih in nesrečnih telitev se opaža pri tistih samicah, ki stoje neprestano v hlevu privezane, a mnogo in mnogo manj pri onih, ki pred porodom dovolj hodijo. (Dalje sledi.)

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Listnica uredništva.

G. dr. Viljem Klebel, c. kr. okr. glavar, Velikovec: Popravek pride prihodnjič.
G. nadinžener Dalmer, Velikovec: Istotako.

Zahvala.

Podpisani se prisrčno zahvaljujemo za vsestransko nam izkazano ustmeno in pismeno sožalje povodom smrti našega brata oziroma strica gospoda

Antona Wutti-ja,

c. in kr. stotnika v pokoju,

posebno se zahvaljujemo c. in kr. vojaškemu poveljništvu v Beljaku, št. Lenartski požarni brambi in obilnoštevilnim pogrebce, ki so rajnega k zadnjemu počitku spremljali.

Pajovcova rodbina
na Ločilu.

Akad. slikar

Peter Marković,

cerkveni slikar in zlatar, priporoča se častiti duhovščini. Izvršuje svoja dela točno in po nizki ceni. Izdeluje tudi **portrete v oljnatih barvah.** Najboljša spričevala od cerkvenih predstojništev iz Koroške, Kranjske, Primorske in iz Bosne. Priporočila od posameznikov iz najrazličnejših krajev. Naslov: Peter Marković, akad. slikar, Rožek, Koroško.

Kupujte národní kolek!

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospodinjstvu, kadar se
pravi kavinna pijača.

Zahtevajte le izvirne zavoje
z imenom „KATHREINER“.

Najceneje usnje za jesen
je dobiti
v trgovini z usnjem poleg gostilne
„Kleeblatt“ na Novem trgu v Celovcu.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridatek znamka „Vydra“.

Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specijaliteta: „Desert délikat“ in masleni oblati).

Šumeči limonadni bonboni „Ambo“.

Dišava za pečivo „Buhtin“.

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 vin. in poština.

Pristno štajarsko vino

in prav sladki vinski mošt razpošilja po najnižji
ceni D. Tombah, Ptuj (Štajarsko).

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po 1 gld.
10 kr., plečeta brez kosti po 90 kr., slanina
in suho meso po 80 kr., svinjski in goveji jeziki po
1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine, po
1 gld., iz šunke zelo priljubljene po 1 gld.
20 kr., à la ogrske, trde, po 1 gld. 50 kr., ogrske, fine,
po 1 gld. 80 kr. kilo. — Velike klobase ena 20 kr.

Slivovka, brinovec, pristen, liter od 70 kr. do
1 gld. 20 kr.

Natorno brinovo olje in brinov cvet
liter po 1 gld. 60 kr.

To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil
naprej prekaževalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino
hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Ko-
roškem vse premičnine, živino in pridelke proti
ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

Podružnica „CROATIE“ v Trstu.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Šta-
jarske in Koroške.

Dobri in pridni

hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v
Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron,
po uporabnosti.

Natorni brinjevec,

enoliterske steklenice po 2 kroni 50
vinarjev razpošilja France Pustotnik, žganje-
kuhar in posestnik v Blagovici, pošta Luko-
vica na Kranjskem.

Dobrega

zastopnika

išče za prodajanje šivalnih strojev z visoko
provizijo **J. Klimeš**. Izvozna trgovina na
debelo. Praga-Smihov 294.

Absolutno zajamčeno
pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofjski ordinarijat
vč. duhovščini za nakup pri kmetijskem dru-
štvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim
nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Raz-
pošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina ni-
mamo več na razpolaganje. Napravili pa smo no-
vega veliko možino izvrstne kvalitete: belo po
40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Po-
stojna. — Vino je jako milega okusa, ker je na-
pravljeno po novem francoskem načinu. — Večje
množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi
so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po
60 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški
rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski
rizling in beli burgundec.

Trgovina z železnino „MERKUR“

P. Majdič

Na debelo.

Celje

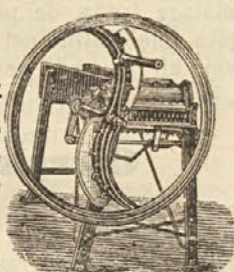
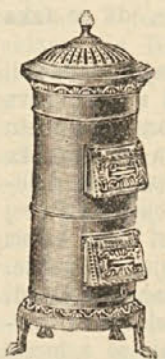
Na drobno.

priporoča svojo bogato zalogo peči, štedilnikov, zlitih in ba-
krenih kotlov, kakor kotlov za žganje kuhati, razne
kuhinjske posode, nadalje poljedelskih strojev, posebno
čistilnic in slamoreznic itd.

Lepa izbira nagrobnih križev in svetilk.

V zalogi so nepremočljive vozne plahte in po-
krivala za komate.

Proti ognju in vltomu varnostne blagajne.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola;
poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih
ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l.
Plačila 16 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč.
šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

CVIČEK

lepo svetlordeč, liter po 23 in 25 kr. ima na prodaj
vinska zadruga v Leskovcu pri Kr-
škem, postaja Videm-Krško. Pišite kar
g. kaplanu Fr. Vrhovcu v Leskovcu.

Posestvo,

ki obsega 10 oralov njiv, travnikov in gozda, je na
prodaj vsled smrti posestnika. Pismena oglasila
sprejme upravništvo „Mira“.

„Goriško vinarsko društvo,“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Vzorke vin pošilja na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini št. 25.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.
Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi
dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Dobiva se povsod!**

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunal-
nih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugod-
nim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dné vloge
do dné vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.